

TALOUSSHALLINTO

PIKAOPAS NY-

YRITTÄJÄLLE

NUORI
Yrittäjyys

TALOUDEN SUUNNITTELU

NY-yrityksen rahaliikenne koostuu tulojen ja menojen lisäksi osuuspääomasta, joka talletetaan yrityksen tilille yrityksen perustamisen jälkeen. Tulojen ja menojen lisäksi talouden suunnitteluun kuuluu budjetti, jonka tarkoituksena on ennustaa tulevia tuloja ja menoja.

Tulot

Tuloja ovat tuotteen/palvelun myyntitulot + mahdolliset lahjoitukset tai yhteistyösopimukset yrityksiltä.

Osuuspääoma

Myytyjen osuuksien hinta (esim. 5 osuutta * 10€ = 50%). Tämä summa ei ole tuloa, vaan lainaa yrityksellenne.

Menot/kulut

Menot ovat yrityksen toiminnan kuluja. Yleensä yrityksissä jaetaan menot ryhmiin käyttötarkoituksen mukaan. Tämä auttaa esim. tuotteen kannattavuuden laskemista. Menoryhmiä voivat olla seuraavat:

Materiaaliostot

Tuotteen valmistamiseen käytetyt tavarat.

Myynti ja markkinointi

Messukulut, mainosmateriaalit, internet-domainit jne.

Sekalaiset kulut

Esim. toimistovuokra, puhelin jne.

Henkilöstökulut

Jos yritys maksaa palkkaa, niin henkilöstökulut voidaan jaotella erikseen.

Budjetti (tulo- ja menoarvio)

Budjetti tarkoittaa tulo- ja menoarviota. Budjetteja voidaan laatia useisiin eri tarkoituksiin ja yritystoiminnassa budjettia käytetään yrityksen yrityksen voidon ennustamiseen.

Laatikaa heti alkuvaiheessa suunnitelma siitä, paljonko rahaa tarvitaan ja mihin sitä kuluu (esim. ylläolevan jaottelun perusteella) ja paljonko ennustatte myyntinne olevan.

NY-yrityksen budjetti (ja samalla arvio mahdollisesta voitosta) syntyy listamalla tulot ja menot ryhmittäin ja laske- malla ne yhteen

Summa	Selite
+700	Myyntituotot (myynti)
-300	Tuotteen valmistuskustannukset (materiaalit ja muut kulut esim. painatus)
-100	Myynti ja markkinointi
-200	Sekalaiset kulut (puhelin, toimistokulut)

+100	Liikevoitto

Jos teette budjetin esim. taulukkolaskentaohjelmalla, niin voitte myös tehdä laskelmia muuttamalla tuotteen myyntihintaa ja määrää.

Hinnoittelu

Tuotteen hinnan pitäisi kattaa vähintään valmistuskustannukset + myyntikulut + vähän tekopalkkaa, eli sopiva kate. Tämä on minimimyyntihinta.

Myyntihintaa kannattaa verrata kilpailijoiden hintoihin, sillä tuotteen myynti kilpailijoita kalliimmalla on vaikeaa.

Tehkää laskelma tuotteen hinnoittelusta, jolloin näette onko hinta.

Muuttuvat ja kiinteät kustannukset ja kate

Yleensä yrityksellä on kahdenlaisia kustannuksia, eli muuttuvia ja kiinteitä.

Muuttuvat kustannukset

Muuttuvat kustannukset ovat tuotteen/palvelun valmistukseen kuuluvat kustannukset, jotka kasvavat sen mukaan kuin tuotetta valmistetaan lisää.

Kiinteät kustannukset

Kiinteät kustannukset ovat kuluja, jotka syntyvät joka tapauksessa ja ne eivät muutu yhtään (tai ovat melkein samat) riippumatta siitä montako tuotetta valmistetaan.

Esimerkki kustannusten jakautumisesta: Valmistatte kannatuslippuja alueen jääkiekkoseuralle.

Valmistusprosessi on seuraava:

1. Piirrätte lipun mallin
2. Painotalo tekee lipusta muotin, jolla voitte itse painaa lippuja
3. Ostatte kangasta + puutikkuja lippuja varten
4. Ostatte sakset, joilla lippu leikataan ja nitojan jolla lippu saadaan kiinni puutikkiin.

Kiinteät kustannukset:

Lipun mallin piirtokulut, muotti, sakset ja nitoja ovat kiinteitä kustannuksia. Nämä ovat yhtä kalliita riippumatta siitä painaataanko lippuja 1 tai 1000 kpl-

Muuttuvat kustannukset:

Kangas, puutikut ja niitit. Jokainen painettu lippu lisää materiaalien tarvetta, joten nämä kustannukset muuttuvat painosmäärän mukaan. Tämän lisäksi tulevat työajan kustannukset, jotka on jätetty tästä laskelmasta pois.

Budjettipohjassa on laskukaava, jolla voitte laskea montako tuotetta pitää myydä, jotta päästään nollille.

» **Budjettimalli löytyy verkkosivuilta**

KIRJANPITO NY-YRITYKSESSÄ

Kirjanpito tarkoittaa rahan ja tavaroiden ostojen tai myyntien kirjaamista muistiin.

Jokainen rahan liike (eli tapahtuma) tulee kirjata kirjanpitoon. Kirjanpidossa on käsite nimeltä tili ja se tarkoittaa paikkaa, jonne tapahtumia merkitään. Tili myös kertoo minkälaisesta tapahtumasta on kyse.

Tulotilit

tulotileille kirjataan myynti ja mahdolliset yhteistyösopimusten kautta saadut tulot.

Menotilit

Menotilaille kirjataan kulut (esim. materiaaliostot ja myyntipaikan vuokra).

Koska kyseessä on harjoitusyritys, jonka tarkoituksena on yrittäjyyden ja oma-aloitteisen toiminnan oppiminen, ei kirjanpidon tarvitse olla yhtä tarkkaa kuin oikeassa yrityksessä, mutta seuraavat asiat tulee muistaa:

- Kun NY-yritys ostaa jotain, tulee ostosta pyytää kuitti!
- Jokainen osto- ja myyntitapahtuma tulee kirjata kirjanpitoon (esim. messuilla voidaan kirjata päivän kokonaismyynti, ei jokaista myyntiä kahvikuppia erikseen).
- Yrityksen tulee laatia tilinpäätös, jossa esitetään tuloslaskelma ja tase.

Kirjanpidon toteutus

Ostakaa A4-kokoinen vihko (tai käyttäkää verkon Excel-pohjaa), jossa seuraatte kirjanpidon tapahtumia. Kirjanpidon ei tarvitse olla monimutkainen juttu, vaan yksinkertainen ja toimiva.

Eri tapahtumat voi kirjata omille tileilleen, jolloin erilaisten menojen seurantaa on helppoa. Voitte myös tehdä yksinkertaista kirjanpitoa vain tuloista ja menoista. ks. allaoleva kuva.

Kirjanpito-ohjelmat

kirjanpitoon on olemassa erilaisia ohjelmia, joilla kirjanpidon tekeminen onnistuu. Helpoin lienee tappio-kirjanpito, joka yksinkertainen kirjanpito-ohjelma mm. yhdistyksille ja myös NY-yrityksille. Ohjelman sivut löytyvät osoitteesta:

www.lahdenniemi.fi/fjussi/tappio

Tulot	Menot	Päivä	Tarkenne
	40	9.9.10	Huovutushuopaa
	5	9.9	Neula ja langat
	30	4.10	Myyntipöydän vuokra
50		10.10	Messumyynti
10		15.10	Myynti koulussa
	30	20.10	Kangas ja karkkia messuille
120		24.10	Messumyynti
180			Myynti yhteensä
	105		Menot yhteensä
	75		Voitto

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätös

Tilinpäätös tarkoittaa yrityksen kirjanpidon yhteenvetoa (yleensä) vuosittain. Tilinpäätökseen kootaan yrityksen myynti tilikaudelta sekä myyntiä vastaavat kustannukset.

Tilinpäätökseen voitte tutustua jo osavuosisraportin yhteydessä. Viimeistään toiminnan loppupuolella pitää laatia NY-yrityksen tilinpäätös, jotta nähdään, onko toiminta ollut kannattavaa ja että kirjanpito on tehty.

Lisäksi myös toiminnan aikana on NY-yrityksen kannattavuutta seurattava. Sekin voi tapahtua tilinpäätösmallilla, josta nähdään senhetkiset tulot ja menot.

Tilinpäätöksessä on kaksi osaa tuloslaskelma ja tase (oikean yrityksen tilinpäätöksessä on lisäksi liitteitä ja tarkennuksia, mutta ne eivät koske NY-yrityksiä). Tuloslaskelma kertoo, miten yrityksellä on taloudellisesti mennyt ja tase puolestaan sen, paljonko yrityksellä on rahaa tai muuta omaisuutta ja vastuuta.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmaan merkitään tapahtumat, jotka ovat tapahtuneet kyseisellä tilikaudella ja kuuluvat sille, esim. myynnit, ostot, markkinointikulut jne.

Esim. myynti alkaa tilikauden jälkeen uudestaan nollasta.

Tase

Taseeseen puolestaan kuuluvat asiat, jotka siirtyvät seuraavalle kaudelle. Tällaisia asioita ovat mm. pankkitilin rahat, mahdollinen tuotevarasto, jota ei ole vielä myyty sekä velat, voittovarot, osuudet jne.

Taseessa on kaksi puolta varat ja velat (vastaataa ja vastattavaa) ja näille merkitään yrityksen tiedot.

Esim: Yrityksen rahat ovat tilillä vielä uuden kauden alussa (varat). Omistaja on sijoittanut yritykseen rahaa (velat)

Kirjanpidosta on verkossa malli (excel), johon on toteutettu pienimuotoinen kirjanpito, laskettu yrityksen tulot ja menot (tuloslaskelma) sekä varat ja velat (tase). Lisäksi tiedostossa on selitykset, miten laskelmat on tehty. Tutustukaa tähän malliin ja sen toimintaan.

Kirjanpidon oppimiseen on tehty runsaasti materiaalia, joten myös sitä kannattaa käyttää avuksi.

Tuloslaskelma Talousgurut NY

Tuotot		170
Myynti		65
Varaston muutos		30
Sponsorit		265
Tuotot yhteensä		
Kulut		
Ostot	130	
Kulut yhteensä	130	
Voitto	135	

Tase Talousgurut NY

	Varat	Velat
Pankkitili	170	
Varasto	65	
Varat yhteensä	235	
Osuuspääoma		100
Voitto		135
Velat yhteensä		235
Taseen loppusumma	235	235